

РЕШЕНИЕ

№ 12

гр. Стара Загора, 12.01.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – СТАРА ЗАГОРА, I ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на четиринадесети декември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Даниела К. Телбизова Янчева

Членове: Николай Ил. Уруков
Атанас Д. Атанасов

при участието на секретаря Таня Д. Кемерова Митева
като разгледа докладваното от Атанас Д. Атанасов Въззивно гражданско дело № 20225500500708 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл.258 и следващите от Граждански процесуален кодекс /ГПК/.

Образувано по въззивна жалба Военно формирование *** - С.З. представлявано от подполковник И. В. И. - командир, против решение № 839/12.10.2022 г., постановено по гр.д.№ 847/2022 г. по описа на Районен съд - Стара Загора, с която Военно формирование *** - С.З. е осъдено да заплати на М. Н. К. сумата в размер на 1921,39 лева - главница, представляваща дължимо възнаграждение за некомпенсирани 176 часа реализиран труд, извън нормативно установеното работно време за положени 24-часови дежурства през процесния период, ведно със законната лихва, считано от датата на депозиране на исковата молба в съда - 02.03.2022 г. до окончателното изплащане на сумата, както и сторените разноски по делото в размер на 300 лева.

Решението се обжалва като неправилно, поради противоречието му с материалния закон и необоснованост.

Посочва се, че в хода на съдебното дирене пред първоинстанционният съд не се е доказало по категоричен начин точният размер на претендираните часове некомпенсирано служебно време от ищеца М. Н. К., както и съответното дължимо финансово обезщетение за това.

Сочи се, че в решението си, първоинстанционният съд не е изложил мотиви, от които да стане ясно защо избира първия вариант на заключението, дадено от вещото лице по назначената съдебно-икономическа експертиза и

защо отхвърля втория вариант.

Претендира се отмяна на първоинстанционното решение, като вместо него бъде постановено друго, с което бъдат отхвърлени исковите претенции на М. Н. К. като неоснователни и недоказани, като по основание, така и по размер.

В условията на евентуалност се претендира частична отмяна на обжалваното решение до размера на полагащото се обезщетение, изчислено по втория вариант на заключението на приетата експертиза. Претендират се и направените разноси в настоящата съдебна инстанция.

В законоустановения срок не е постъпил отговор на въззивната жалба от въззиваемия М. Н. К. от гр.С.З..

В откритото съдебно заседание въззивника се представлява от пълномощници-юрисконсулти, чрез които поддържа въззивната си жалба и пледира за отмяна на обжалваното решение и постановяването на ново, с което искът бъде отхвърлен като неоснователен, евентуално за частична отмяна и отхвърляне на иска за разликата над 1067,44 лв. бруто и 960,70 лв. след приспадане на ДЗДДФЛ.

Въззиваемият се представлява от пълномощник-адвокат, чрез когото оспорва жалбата и пледира за потвърждаване на обжалваното решение.

Окръжен съд – Стара Загора, като взе предвид твърденията и възраженията на страните, и събраните по делото доказателства, намира за установено от фактическа и правна страна следното.

Въззивната жалба е допустима, т.к. е подадена в предвидения срок за обжалване, от процесуално легитимирана страна, срещу подлежащ на инстанционен контрол съдебен акт, при наличието на правен интерес от въззивно обжалване.

Пред Районен съд –Стара Загора М. Н. К. е предявил срещу Военно формирование *** - С.З. искове по чл.214, ал.1 т.3 от ЗОВСРБ и чл.86 от ЗЗД за присъждане на възнаграждение за положен труд извън установеното служебно време в размер на 2236,66 лв. и лихва за забава върху него в размер на 106,24 лв. за периода от 13.09.2021 г. до предявяване на иска.

Твърди в исковата си молба, че на основание договор за военна служба е заемал длъжността „заместник командир на инженерна рота за бойна поддръжка на военно формирование *** - С.З.“ и е полагал труд в това военно формирование, представляващо част от структурата на Министерство на отбраната на Република България.

Съгласно договора, М. Н. К. следвало да полага труд пет дни в седмицата с продължителност от осем часа, но през периода м.юни 2018 г. – 13.09.2021 г. давал дежурства по график с продължителност от 24 часа, при сумарно отчитане на служебното време. Предвид, че самата продължителност на дежурството била по-голяма от определената такава, а именно надхвърляща 24 часа, счита че е налице положен труд над нормативно определеното време, което следвало да му бъде заплатено предвид освобождаването му от военна служба, считано от 13.09.2021 г. Разликата

между нормативно определеното служебно време за дежурство и реалното такова, се формирала поради неотчитаното от работодателя време за приемане и сдаване на дежурството. Със Заповед на Командира на сухопътните войски № ЗРД - 571 от 25.05.2018 год. - т. 5, било разпоредено „При отчитане на служебното време при дежурство да се отчита като служебно време периодът за сдаване и приемане на дежурството.“. При депозирането на рапорт с рег. № 30-21-144 от 10.06.2021 год. за прекратяване на договора му за военна служба и освобождаване от длъжност, имал право да ползва компенсация за положен труд над нормативно установеното време за дадени за периода от месец до юни 2018 год. до месец май 2021 год. 24 часови дежурства, в размер на общо 22 работни дни. М. Н. К. депозирал заявление да му бъде разрешено ползването на същите в срока на предизвестие, чрез отбелязване в Докладна книга, но това му било отказано. Твърди, че разпределението на служебното време на военнослужещите, в това число при носене на дежурство, било уредено в действащата в процесния период Наредба № Н-18 от 19.12.2012 г. за реда за разпределяне на служебното време на военнослужещите от Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия, неговото отчитане извън нормалната му продължителност и определяне на допълнителното възнаграждение за изпълнение на възложени задължения над общата продължителност на служебното време и за изпълнение на службата през почивни дни и в дните на официални празници. Сочи, че от страна на работодателя му се дължи заплащане за положен от него труд над нормативно установеното, в размер на общо на 176 часа, или 22 работни дни, като предвид размера на възнаграждението му в брутен размер от 2135,00 лева, дневното му възнаграждение, при осреднени работни дни за посочените години от 21 работни дни в месеца, било в размер на 101,66 лв. За двадесет и два работни дни дължимото обезщетение било в размер на 2236,66 лв. Поради изпадането си в забава за плащане работодателят дължал и обезщетение за забавата за периода от 14.09.2021 г. до датата на предявяване на иска – 02.03.2022 г.

Военно формирование *** – гр. С.З. е оспорило предявените иски като е възразило, че не е налице полаган от ищеца и неотчетен от работодателя труд извън нормативно установеното служебно време през исковия период. Евентуално възразява, че въззиваемият е имал обективна възможност да предприеме действия за ползването на предвидените по закон компенсация с допълнителна почивка за положен труд над нормативно определената продължителност на служебното време, още по време на действие на договора си за военна служба до неговото прекратяване, но не го е сторил.

На основание чл. 214, ал.1 от ГПК, е допуснато изменение по размер чрез намаляване на главния иск за сумата 1921,39 лв., вместо първоначално предявения размер от 2236,66 лв.

На основание чл. 233 от ГПК производството по делото относно

предявения иск за мораторна лихва в размер на 105 лв. е било прекратено.

С обжалваното решение първоинстанционният съд е приел за доказано, че през целия исков период М. Н. К. е полагал труд над нормативно определената продължителност на служебното време с повече от час и половина на 24-часово дежурство, или 176 часа за 88 бр. положени дежурства, поради което е уважил иска за сумата от 1921,39 лв.

Въззивният съд, след като подложи на самостоятелна преценка доказателствата и обсъди защитните тези на страните, при съблюдаване на очертаните с въззивната жалба предели на въззивното производство, намери същата за неоснователна.

Правно – релевантните факти са били установени правилно от първоинстанционния съд след извършен всестранен, съвкупен анализ на събраните по делото доказателства, преценени поотделно и в тяхната съвкупност, а въз основа на тези факти са изведени обосновани фактически и правни изводи, последните от които при правилно приложение на материалния закон, поради което и на основание чл.272 от ГПК въззивният съд препраща към мотивите на обжалваното решение в тази им част.

От събраните в първоинстанционното производство доказателства – писмени, гласни и експертиза, безспорно е установено, че през исковия период въззиваемият е носил военна служба във въззивното военно формирование, на 24 – часови дежурства и при сумарно почасово отчитане на служебното време. В отчитаното служебно време не е било включвано времето за приемане и сдаване на дежурствата, което според работодателя е било с максимална продължителност от един час, а според въззиваемия – с два часа.

От събраните гласни доказателства се установява, че през процесния период извън рамките на 24 – часовото дежурство военнослужещите във военното формирование *** – гр.С.З., в т.ч. и М. Н. К., са били на разположение на работодателя във връзка с приемане и сдаване на дежурство за около половин час на предхождащия дежурството ден, и за около час и десет до час и петдесет минути.

От неоспореното заключение приетата съдебно - икономическа експертиза се установява, че съгласно план за дейността на дежурния по военно формирование за периода 2018 г. – 2021 г. часовия диапазон на 24 часовото дежурство е с продължителност от 25 часа и 50 мин. Това е времето за: получаване на оръжието и боеприпасите от личния състав на денонощния наряд; инструктаж и проверка на готовността на личния състав на денонощния наряд; придвижване до района за провеждане на развод; развод на денонощен наряд; сдаване на дежурство. Т.к. в Република България се ползва почасова ставка за определяне на работното време и размера на трудовото възнаграждение, а не минутната, то претендираните от въззиваемия К. часове за положен 24 - часов наряд са 2 часа. При това положение, за периода м. юни 2018 г. – м. май 2021 г., при положени 88 бр. дежурства, некомпенсираните часове са 176 часа по почасова брутна ставка

12,13 лв., или дължимото възнаграждение, след приспадане на ДЗДДФЛ, възлиза на 1 921,39 лв. Съобразно втория вариант за изчисляване на извънредния труд, съгласно който при надхвърлящи часове на 24 часовия наряд от 1 час и 15 минути, при положени 88 бр. дежурства, след приспадане на ДЗДДФЛ за некомпенсираните на М. Н. К. часове се полага възнаграждение в размер на 960,70 лв. Вещото лице сочи, че липсват данни въззиваемия да е бил коменсиран за положения труд над нормативно установеното 24 - часово дежурство.

Приложимият материален закон е ЗОВСРБ (в сила от 12.05.2009 г.), в частност нормата на чл. 194, съгласно която в случаите на превишаване общата продължителност на служебното време на военнослужещия се заплаща допълнително възнаграждение по чл. 214, ал. 1, т. 3, т.е. за изпълнение на възложени задължения "извън установеното служебно време". Нормалната продължителност на служебното време е 8 часа дневно и 40 часа седмично при 5-дневна работна седмица, като общата продължителност на служебното време на военнослужещия в денонощие не може да надвишава с повече от една втора нормалната дневна продължителност на служебното време. Максималната продължителност на дежурствата на военнослужещите не може да надвишава 24 часа за деня, а общо за един месец 168 часа и времето на такова дежурство се счита за служебно време (чл.195 ЗОВС). Съобразно посочените разпоредби и установената задължителна практика на ВКС - решение № 197/24.11.2015 г. по гр.д. № 7210/2014 г. на III г.о. на ВКС и решение № 165/02.06.2016 г. по гр.д. № 6064 по описа за 2015 г. на IV г.о. на ВКС - времето при полагане на 24-часови дежурства от военнослужещите е удължено служебно (работно) време, а не е извънреден труд и не се заплаща като такъв, освен когато дежурството продължава повече от 24 часа или когато, макар и да не продължава повече от 24 часа, то не е било компенсирано с почивка до прекратяването на служебното правоотношение с военнослужещия.

При наличието на некомпенсирано удължено работно време към момента на прекратяване на договора за военна служба, правото на компенсация се трансформира в парично притезание за обезщетение, което се изчислява по реда за определяне на възнаграждение за положен извънреден труд.

С оглед горното и доколкото по делото е установено, че зпрез исковия период М. Н. К. е положил 88 бр. дежурства с продължителност над нормално установената такава на служебното време и не е бил компенсиран с намалено служебно време, то въззивният съд приема, че въззиваемият има право да получи обезщетение, изчислено като възнаграждение за положен извънреден труд.

Въззивният съд също приема, че възнаграждението за извънреден труд следва да се изчисли на база полагани 2 часа на дежурство над нормативно установената продължителност на служебното време, т.к. съвкупната преценка на всички гласни доказателства и неоспореното заключение на

експертизата еднозначно установяват, че обичайно превишаването на продължителността на 24-часовите дежурства е била с повече от час и тридесет минути. В тази насока са дори и събраните по почин на въззивника свидетелски показания, съобразно които превишаването на 24-часовите дежурства е намаляло на един час в периода след освобождаването на М. К. от военна служба и към настоящия момент е от час до час и петнадесет минути.

Предвид това следва да се кредитира заключението на вещото лице за възнаграждение за положен извънреден труд от 176 часа, т.е. 1921,39 лв.

Неоснователно е оплакването във въззивната жалба за недоказаност на точния размер на некомпенсирано служебно време, т.к. по силата на чл.162 от ГПК при доказаност на иска по основание, но не и по размер, съдът го уважава по свое усмотрение или ползвайки специалните знания на вещо лице. В случая искът е безспорно доказан по основание, като дори пред първоинстанционния съд въззивното военно формирование е признало обстоятелството, че М. К. е положил некомпенсиран труд над нормативно определената продължителност на служебното време, но е оспорило размерът му. В този аспект и в съответствие с чл.162 от ГПК размерът, за който е бил уважен иска, е бил определен правилно от първоинстанционния съд, в съответствие с правомощията му.

Неоснователно е и оплакването, че не е установена по делото обичайната продължителност на удълженото служебно време, т.к. съвкупния анализ на доказателствата обуславя извода, че при сдаване и приемане на дежурството военнослужещите от отвеждащия и застъпващия наряд са на разположение на работодателя си с около час и петдесет минути средна повече от 24 – те часа на дежурството. Обстоятелството, че в заповед на министъра на отбраната е записана друга продължителност на времето за сдаване и приемане на дежурство не е меродавна, т.к. не отразява факта на действителната му продължителност .

Неоснователно е и оплакването за липса на мотиви досежно прилагането на първи вариант от заключението на експертизата при определяне на размера на дължимото обезщетение, т.к. в обжалваното решение правилно е прието, че времетраенето на 24 – часовите дежурства е било превишавано с повече от час и тридесет минути, поради което при прилагане на почасовата ставка за отчитане на работното/служебното време, се приема, че превишаването е с два часа.

По изложените съображения и поради съвпадане на формираните от настоящата инстанция фактически и правни изводи с изложените от първоинстанционния съд, обжалваното решение се преценява за правилно и следва да бъде потвърдено.

Водим от изложените мотиви и на основание чл.271, ал.1 пр.1-во и чл.272 от ГПК Окръжен съд – Стара Загора

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 839/12.10.2022 г. по гр. д. № 847/2022 г.
по описа на Районен съд - Стара Загора.

Решението е окончателно и не подлежи на касационно обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____